

Nr 222.

Av herr **Allard m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.

Kungl. Maj:t har i 1946 års statsverksproposition föreslagit riksdagen att till pensionsstyrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av 4 650 000 kronor. Av detta belopp skulle 4 500 000 kronor utgå till den individuella verksamheten (kurortsvård, yrkesutbildning m. m.) och 150 000 kronor till annan verksamhet, som avser att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan.

De medel, som alltsedan år 1921 anslagits till sistnämnda gren av styrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet (annan verksamhet än individuell), hava huvudsakligen använts till att främja uppförandet av mindre badanläggningar å landsbygden. I mindre omfattning har pensionsstyrelsen av anslaget i fråga bidragit till konvalescenthem och därmed likartade inrättningar. Pensionsstyrelsen har sålunda till och med december 1945 lämnat bidrag till 1 100 badanläggningar med ett sammanlagt belopp av 2 048 500 kronor.

De badanläggningar, till vilkas uppförande bidrag från pensionsstyrelsen kan erhållas, äro dels folk- och skolbad, d. v. s. anläggningar, vilkas golvyta uppgår till minst 28 m² och som avse att betjäna såväl vuxna personer, bosatta inom ett avstånd av två kilometer från badanläggningen, som skolbarn, dels från och med år 1945 bybastur, d. v. s. allmänna bastur med en golvyta av 16—22 m², avsedda för samhällen å landsbygden — ett flertal gårdar eller en by — där skolor saknas eller eljest anordningar för skolbad icke erfordras. Pensionsstyrelsen lämnar även bidrag till anläggningar, som innehålla anordningar jämväl för tvätt. Till enbart tvättanläggningar kan däremot anslag icke erhållas från pensionsstyrelsen, enär bidrag till dylika anläggningar utgår från egnahemsstyrelsen. Icke heller bidrager pensionsstyrelsen till bastur i samband med anläggningar för gymnastik och idrott, till vilka anläggningar bidrag kunde erhållas från bastudelegationen.

Anläggningskostnaden för de folk- och skolbad, till vilkas uppförande pensionsstyrelsen bidrager, brukar såsom regel uppgå till mellan 4 000

och 15 000 kronor. Bybadstugorna, som ej äro avsedda för skolbad och som äro beräknade för ett mindre antal personer än folk- och skolbaden, draga i regel en anläggningskostnad av omkring 3 500 kronor. Pensionsstyrelsens bidrag till badanläggningar utgår med ett belopp ej överstigande hälften av kostnaderna för varje anläggning, dock högst 2 000 kronor beträffande folk- och skolbadstugor och högst 1 000 kronor beträffande bybadstugor.

Att ordna badmöjligheter å landsbygden är en angelägenhet av stor vikt. Det gäller här anordningar, som måste anses vara av stor betydelse ej blott för förbättrande av de hygieniska förhållandena, utan även för att bereda ökad trevnad för landsbygdens befolkning. Många små och avlägset belägna byar och samhällen hava tack vare bidrag från pensionsstyrelsen kunnat uppföra en badstuga och därmed bereda befolkningen i trakten tillfälle till bad. Intresset för bad har också under årens lopp alltmåra ökats. Detta intresse för bad och renlighet bör tillvaratagas och ytterligare uppmuntras. Alltjämt äro badmöjligheterna å många orter otillfredsställande eller helt enkelt obefintliga. Det finnes många samhällen, som hava flera mil till närmaste badstuga. Det måste anses vara ett viktigt statsintresse, att alla samhällen i landet, även de allra minsta, erhålla en badanläggning och att särskilt ungdomen vänjes att regelbundet besöka ortens badstuga.

Det anslag, som pensionsstyrelsen av statsmakterna erhållit för nu ifrågavarande verksamhet, har varit otillräckligt. För budgetåret 1945/46 utgår anslaget med 150 000 kronor. Av detta belopp hade vid utgången av 1945 112 500 kronor disponerats för bidrag till badanläggningar. Dessutom hade bidrag utgått till Svenska föreningen för folkbad med 10 000 kronor och till Svenska föreningen för dövas väl med 7 000 kronor. Av anslaget i fråga återstod sålunda vid utgången av år 1945 endast ett belopp av 20 500 kronor, vilket avsetts för ett tiotal ansökningar, vilka äro beroende på utredning. Ehuru endast något mera än halva budgetåret förflutit, äro icke mindre än 191 ansökningar om bidrag till badanläggningar ännu oavgjorda. Dessa ansökningar avse tillsammans ett bidragsbelopp av 382 000 kronor. Pensionsstyrelsen har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 hemställt, att anslaget för annan verksamhet måtte utgå med 300 000 kronor. Kungl. Maj:t har emellertid, såsom ovan framhållits, föreslagit, att anslaget beräknas till oförändrat belopp eller 150 000 kronor.

Vi finna det angeläget, att badmöjligheterna å landsbygden förbättras och att staten effektivt stöder uppförandet av nya badstugor. Erforderliga medel böra ställas till pensionsstyrelsens förfogande, så att styrelsen kan tillgodose inkomna ansökningar om bidrag. Vi anse därför, att för budgetåret 1946/47 ett belopp av 300 000 kronor bör ställas till pensionsstyrelsens förfogande för dess nu ifrågavarande verksamhet.

Under åberopande av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1946/47 måtte anvisa ifrågasvarande reservationsanslag med sådant belopp, att till annan verksamhet, som avser att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan, kan avses en summa av 300 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1946.

Henry Allard.

K. J. Andersson,
Alfredshem.

Erik Severin.

Gösta Skoglund.

Sven Hedqvist.

Göran Pettersson.

Artur E. Lundqvist.

Uddo R. Jacobson.

Lars Lindahl.

Erik Brandt.
